

Krajková fasáda svítí novotou

Na zámku v **Doudlebách nad Orlicí** opravili unikátní sgrafita, která měla odpuzovat démony. Na konci 16. století fasádu vytvořili italští mistři

Na zámku v Doudlebách nad Orlicí na Rychnovsku letos dokončili další část oprav unikátních sgrafit. Ta pokrývají zdi celé zámecké budovy od konce 16. století, kdy je v duchu dozrívající renesance vytvořili italští mistři. Zvláštní kombinace ornamentů, symbolů a tvarů měly chránit obyvatele zámku a odpuzovat temné síly.

Juraj Jakubisko si Doudleby vybral pro Bathory

Zámek si pro jeho atmosféru vybral k natáčení některých scén svého filmu Bathory i režisér Juraj Jakubisko. „Děj filmu se odehrává v době renesance a ze všech nabízených objektů nás právě Doudleby zaujaly nejvíc. Přesně odpovídají mé a architektově představě,“ uvedl při natáčení Jakubisko.

Vzácná sgrafita zdobí všechny vnější zdi zámecké budovy, včetně nádvoří s arkádami. „Když se z dálky podíváte na zámek, uvidíte kobercový efekt sgrafit. Vidíte, že vzory začínají už od těch nejmenších tvarů kruhem, pokračují čtvercem a tak to v diagonálách navazuje do celé plochy,“ vysvětluje Petr Dujka, správce zámku a syn jeho majitelky Eleonory Dujkové, která je dědičkou šlechtického rodu Bubna-Litic. Majitelé zámku sgrafita obnovují už sedm let. Podle Dujky zbývá opravit už jen osminu plochy a zámek bude mít úplně nový kabát. Sgrafita jsou i na dvanácti vysokých komínech. „Dá-li bůh a ministerstvo kultury, do dvou let

FAKTA

Zámek Doudleby

V roce 1588 ho dal postavit Mikuláš Starší z Bubna. Původně sloužil jako **letní sídlo**, později byl využíván jako **lovecký zámek**. S výjimkou let 1948 až 1993 stavbu nepřetržitě vlastní rod Bubna-Litic. Nevelký, ale půvabný zámek je **dílem italských renesančních umělců**. Unikátní sgrafitová výzdoba je vysoce ceněna odborníky. U zámku je park s oborou.

bychom právě s opravou komínů chtěli dokončit restaurování veškerého vnějšího zdíva,“ dodává správce.

Jak se taková sgrafita obnovují? Některá se restaurují, ale na místech, kde už není možno původní fasádu zachránit, zedníci připraví omítku novou a do ní, ještě vlhké, sochaři sgrafita podle šablon odpovídajících původním vzorům vyškrábou. Vše probíhá pod odborným dohledem pracovníků ministerstva kultury, které se na financování obnovy sgrafit podílí.

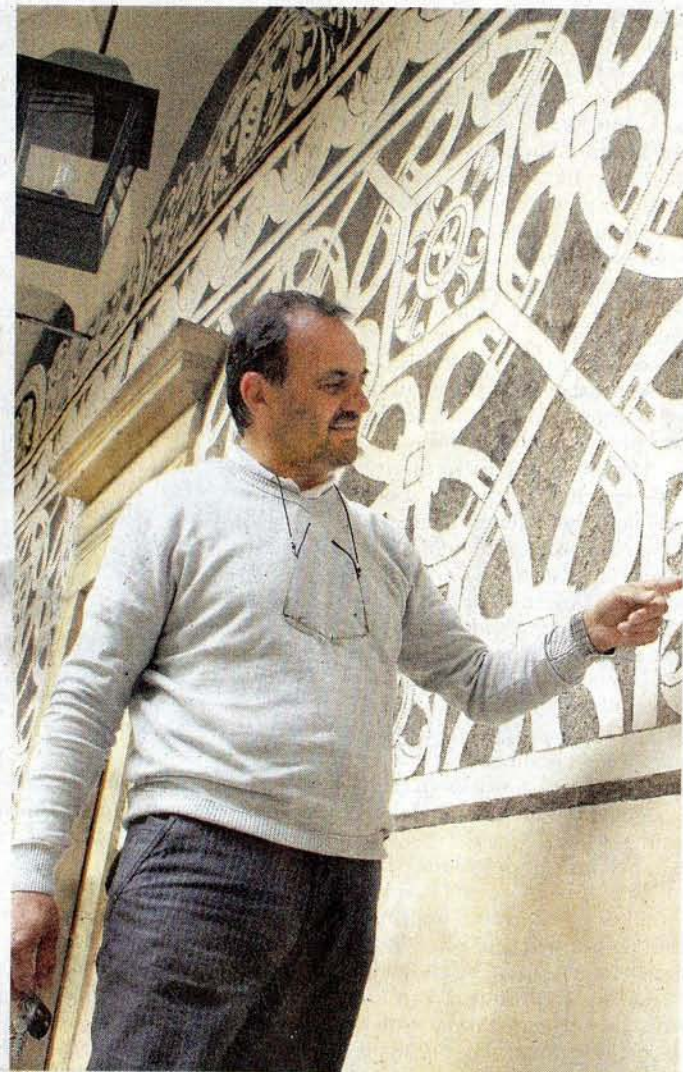
Zámek v Doudlebách byl za mi-

nulého režimu po znárodnění málem zdemolován. Byla to právě sgrafita a fresky, které ho zachránily.

Zámek nechal postavit Mikuláš z Bubna starší jako lovecký zámek a rodinný letohrádek. Jeho pravnuk František Adam zhruba o sto let později sídlil v rodinném zámku v Žamberku a rozhodl se doudlebské sídlo částečně přestavět. V té době už sgrafitová výzdoba nebyla moderní, a tak ji zakryla vrstva omítky. Navíc renesanční stropy byly vyměněny za barokní se štuky a s nástrojnými malbami. Ty však byly začátkem 19. století z náboženských důvodů zabitelné. Tak to zůstalo až do znárodnění v roce 1948. Tehdy ještě zámek i okolní hospodářské budovy měly šindelové střechy.

„Jak maminka vyprávěla, dva šindeláři se o ně starali celoročně. V zimě šindele vyráběli a v létě je pak pokládali na ta místa, která to nejvíc potřebovala. Po znárodnění to ale nikdo nedělal, střechami zatékalo a zámek chátral. Voda postupně poškodila stropy, podlahy a vlhko došlo i na vnější omítku, která začala opadávat. Pod ní, tak někdy v šedesátých letech, byla objevena sgrafita a pod promokřenými stropy fresky. A protože renesančních objektů tohoto typu v České republice ani ve světě mnoho není, památkáři rozhodli, že zámek, na který už byl vydán demoliční výměr, zůstane zachován. Místo bourání se tak začalo opět budovat,“ vypráví Dujka.

Pavel Bednář

Obnovená sgrafita Správce zámku Petr Dujka, syn jeho majitelky, vykládá o obnově doudlebských sgrafit.

Foto: Pavel Bednář